

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

گذری بر
سیره پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله
در منابع اهل سنت

علی اصغر قربانی

قربانی، علی اصغر، ۱۳۳۷ -

گذری بر سیره پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله در منابع اهل سنت / علی اصغر قربانی؛ [برای] مرکز پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما. - قم: صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران، مرکز پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما، ۱۳۸۵.

۵۸ ص. - (مرکز پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما؛ ۱۰۲۸)

ISBN 964-514-054-4: ۴۰۰۰ ریال

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

کتابنامه: ص. [۵۷] - ۵۸؛ همچنین به صورت زیر نویس.

۱. سنت نبوی. ۲. محمد صلی الله علیه و آله، پیامبر اسلام، ۵۳ قبل از هجرت - ۱۱ ق. ۳. احادیث اهل سنت.

الف. صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران. مرکز پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما. ب. عنوان.

۲۹۷ / ۹۳

BP ۲۴ / ۴۶ / ۴۴

مرکز پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما

گذری بر سیره پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله در منابع اهل سنت

کد: ۱۰۲۸

نویسنده: علی اصغر قربانی

ناشر و تهیه‌کننده: مرکز پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما

نیتوگرافی: سروش مهر

چاپ: نگارش

نوبت چاپ: اول / ۱۳۸۵

شمارگان: ۱۶۰۰

بها: ۴۰۰۰ ریال

حق چاپ برای ناشر محفوظ است

نشانی: قم، بلوار امین، مرکز پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما

پست الکترونیکی: Email: IRC@IRIB.ir

تلفن: ۲۹۱۹۶۷۰-۲۹۱۵۵۱۰ دورنگار:

شابک: ISBN: 964-514-054-4 \ ۹۶۴-۵۱۴-۰۵۴-۴

فهرست

- ۱ دیباچه
- ۳ پیش‌گفتار

● فصل اول: گوهرنامه

- ۵ رویدادهای زمان تولد
- ۷ رفتار و سیمای دل‌نشین رسول اعظم صلی الله علیه و آله از زبان علی رضی الله عنه
- ۸ در وقت شادمانی چون ماه می‌درخشید
- ۸ گفتارش شمرده و آرام‌بخش بود

● فصل دوم: پیش از بعثت

- ۹ درخشش در آینه بُحیرا
- ۱۱ نصب حجرالاسود
- ۱۳ پیمان رادمردی
- ۱۴ شست‌وشوی دل با جاری زمزم
- ۱۵ میوه‌های شیرین «حلف الفضول»
- ۱۶ استمداد امام حسین علیه السلام از حلف الفضول

● فصل سوم: نشانه‌های رسالت

- ۱۷ سنگ بر احمد سلام می‌کند
- ۱۸ شاخه نخل گواهی می‌دهد
- ۱۹ نه شعر است، نه بحر است، نه کاهنی
- ۲۱ وز ایشان سید ما گشته سالار

● فصل چهارم: منزلت و مقام پیامبر اعظم ﷺ

- ۲۲ استوانه حنانه
- ۲۳ فرمان او فرمان خداست
- ۲۳ محبوب‌ترین انسان
- ۲۴ ندیدم همانند یاران او
- ۲۴ منتظران شهادت
- ۲۵ تبرک جستن به پیامبر
- ۲۶ توسل به پیامبر
- ۲۹ چگونه بر پیامبر اعظم ﷺ درود بفرستیم؟
- ۲۹ شفاعت

● فصل پنجم: اخلاق فردی

- ۳۱ بر بوریا می‌خوابید
- ۳۱ بسترش از چرم و لیف خرما بود
- ۳۲ سیر نخورد و گرسنه رفت
- ۳۳ آرزوی هم‌نشینی با بی‌نویان
- ۳۴ فقر از دیدگاه عارف میبیدی

● فصل ششم: اخلاق اجتماعی

- ۳۶ شوق دیدار مسجد
- ۳۷ اول زهرا رضی الله عنها، بعد دیگران
- ۳۸ بدگویی نکردن از غذا
- ۳۸ حفظ کرامت زیردستان
- ۳۸ جلب رضایت نیازمندان

۳۹	مهرورزی در برابر درشتی
۴۱	نماز و دعا، بهترین هدیه به میزبان
۴۲	اهتمام به آینده فرزندان
۴۳	تشویق مؤمنان به زیارت اهل قبور
۴۳	گریستن بر فراق فرزند
۴۴	انذار دیگران
۴۴	پایمردی در راه هدف
۴۵	پاسخ به شعارهای دشمن
۴۶	اهمیت دادن به حقوق و جایگاه زن
۴۶	سازش‌ناپذیری در اجرای حدود الهی
۴۸	فرصت دادن به مجرم برای توبه
۵۰	ایستادگی در برابر تندروی
۵۱	احترام به حقوق اهل کتاب

● فصل هفتم: پیش‌گویی‌ها

۵۳	ویژگی‌های خوارچ و معرفی آنان به اصحاب
۵۴	پیکار با نهروانیان، برترین عبادت
۵۶	کشته شدن عمار به دست فئه باغیه
۵۶	حسن ختام
۵۷	کتاب‌نامه

دیباچه

از جمله روش های تربیت صحیح، داشتن اسوه و الگوست و بدون آن نتیجه به دست نمی آید. پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله بهترین هادی و الگو برای ما مسلمانان است؛ زیرا خداوند می فرماید: «و به راستی که تو را خوبی و الاست». (قلم: ۴) روحیه و الای پیامبر، استقامت و شکیبایی او، هوشیاری، درایت، اخلاص، توجه به خدا، تسلط به حوادث و مقاومت در برابر سختی ها و مشکلات، هر کدام می تواند الگو و سرمشقی برای مسلمانان باشد. ایشان در توفان حوادث، کمترین ضعف و سستی به خود راه نمی داد. او هم ناخدا و ننگر مطمئن کشتی و چراغ هدایت بود، هم مایه آرامش و راحت روح و جان سرنشینان.

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله نقطه اشتراک همه مسلمانان و سند افتخار ماست. هیچ مسلمانی نیست که به آن حضرت عشق نورزد و به نام مبارک ایشان تبرک نجوید. از این رو، تمام مذاهب اسلامی برای گردآوری سیره گرامی آن حضرت کوشیده و از این راه توانسته اند تا حدی دین خود را ادا کنند.

اهل سنت نیز از این قافله باز نمانده اند و بزرگان و اندیشمندان آنها به تدوین و تألیف سیره و فضایل حضرت پرداخته اند که از جمله معتبرترین و

مشهورترین آنها می‌توان به طبقات ابن سعد، سیره ابن هشام، سیره ابن کثیر و سیره حلبی اشاره کرد.

بنابراین، بر آن شدیم تا با بیان سیره و فضایل پیامبر اعظم ﷺ از دیدگاه اهل سنت، ضمن نزدیک کردن دیدگاه‌های مذاهب گوناگون به یکدیگر، برای ترویج فرهنگ ناب محمدی ﷺ در سالی که به آن حضرت اختصاص دارد، گامی برداریم.

در پایان، از تلاش ارزشمند حجت الاسلام والمسلمین علی اصغر قربانی در نگارش این مجموعه سپاس‌گزاری می‌کنیم. امید است مورد توجه برنامه‌سازان قرار گیرد.

و من الله التوفیق

اداره کل پژوهش

مرکز پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما

پیش‌گفتار

هدف از بررسی فضایل پیامبر در این نوشته، گزینش بخش‌های مهمی است که به چارچوب خاص کار ما مربوط می‌شود. مقصود ما بررسی و تحلیل تاریخ کامل زندگی پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله نیست، بلکه معیار ما در گزینش این فضایل، ایجاد وحدت و همدلی میان مسلمانان از طریق پررنگ کردن نقاط مشترک میان آنهاست. بهره‌گیری از قسمت‌هایی از زندگی حضرت برای رفع نیاز روز مردم و رسانه دینی به ویژه بخش برون‌مرزی از دیگر هدف‌ها به شمار می‌رود.

از این رو، مطالب به ترتیب زیر بیان شده است:

در فصل اول، ویژگی‌های شخصی، سپس حوادث پیش از بعثت بیان شده است. فصل دیگر به بررسی اخلاق فردی حضرت می‌پردازد و در فصلی دیگر رابطه و برخورد حضرت با دیگران در سه بخش بررسی می‌شود. برخورد با اشیا پیرامون، برخورد با افراد (منظور افراد دیگر است نه جامعه) و برخورد با خانواده سه بخش این فصل را تشکیل می‌دهد.

در فصل دیگر نویسنده به بررسی رابطه و برخورد افراد با حضرت و به عبارت دیگر مقام و شأنی که حضرت در دید آنها داشته، می‌پردازد. این فصل به تناسب رابطه افراد با حضرت به دو بخش تقسیم می‌شود: بخش اول برخورد اشیا و بخش دوم برخورد اصحاب با ایشان است.

فصل بعد مربوط به حضور پیامبر در جامعه و شیوه حکومت‌داری حضرت است. در پایان نیز مطالب ضروری درباره آن حضرت بیان می‌شود. امید است که برنامه‌سازان رسانه، ما را از پیشنهادهای مفید خود محروم نسازند.